

τὴν ἀσχημίζουσαν μάλλον, τὸ δὲ χειρότερον καὶ τὴν πτωχίζουσαν. Ὁ καλλωπιστής τῆς γλώσσης τοῦ Γραικὸς ἔχει τοῦτο κέρδος ὑπὲρ τοὺς καλλωπίσαντας τὰς ἰδίας γλώσσας ἀλλογενεῖς (ἀξιεπαίνους διὰ τὰ κατωρθωμένα, ἀμέμπτους δι' ὅσα δὲν τοὺς ἐσυγχωρεῖτο νὰ κατορθώσωσιν), ὅτι ἡ ἀπὸ τοὺς προγόνους εἰς ἡμᾶς διαδοθεῖσα λεξικὴ ὕλη, εἶναι ὄχι μόνον πλουσιωτάτη, ἀλλὰ καὶ εὐκολόπλαστος, διὰ τὴν θαυμαστὴν παραγωγικὴν ἀναλογίαν, τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν λέξεων, καὶ ἄλλα πολλά τῆς προτερήματα, τὰ ὅποια τὸν συγχωροῦν νὰ μορφώσῃ τοὺς γραμμένους κἂν τοῦ λόγου χωρὶς ξενισμὸν.

Τοῦ ξενισμοῦ τοῦτου παραδείγματα ἀπαντῶνται μάλιστα ἐν ἐκείνῳ τὸ ἀπὸ τινὰς ἀκόμη σπουδαζόμενον ὕψος τοῦ λόγου, τὸ ὀνομαζόμενον Μιξοβάρβαρον, καὶ πολὺ δικαιότερον νὰ ὀνομασθῇ, ὡς καὶ ἄλλοτε τὸ Ελεγα, Μακαρονικόν.

Πρόσθε λέων, ὅπισθεν δὲ δράκων, μέση δὲ χίμαιρα.

Τὸ βάρβαρον εἶναι λέξις σχετικὴ, οὐδὲ δύναται πλέον νὰ ἐπιτεθῇ εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν, ἀφοῦ ἔπαυσε πρὸ πολλοῦ νὰ λαλῇται ἡ παλαιά. Ἡ σήμερον λαλουμένη δὲν εἶναι οὔτε βάρβαρος, οὔτ' Ἑλληνική, ἀλλὰ νῦν αἰῶνος γλῶσσα, θυγάτηρ καὶ κληρονόμος παλαιᾶς πλουσιωτάτης γλώσσης τῆς Ἑλληνικῆς. Συγχωρεῖται ὁ λαλῶν, ἡ γράφων, νὰ κανονίσῃ καὶ νὰ καλλωπίσῃ εἰς τὸ εὐσχημότερον τὰς συνειθισμένας λέξεις, ἀλλ' ὄχι νὰ βάλλῃ εἰς τόπον αὐτῶν ἄλλας παλαιάς, διὰ τοῦτο μόνον ὅτι εἶναι ἀρχαιότεραι. Γράφομεν ὄχι διὰ τοὺς πρὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων ἀποθανόντας προπάτορας, ἀλλὰ διὰ τοὺς σημερινοὺς ὁμογενεῖς καὶ συγχρόνους ἡμῶν Ἕλληνας.

Πρῶτον ἔργον τοῦ κανονιστοῦ τῆς γλώσσης εἶναι νὰ τὴν καθαρίσῃ ἀπὸ τὰ ἀληθῶς ξενικά ὀνόματα, ὅποια εἶναι τὰ Ἰταλικά, τὰ Τουρκικά, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ἀλλὰ καὶ ταῦτα πάλιν, ὄχι ὅλα χωρὶς διάκρισιν, ἐπειδὴ οὐδ' οἱ παλαιοὶ ἔσχυσαν νὰ λυτρώσωσι τὴν ὡραίαν αὐτῶν γλῶσσαν ἀπὸ πολλὰς Ἀραβικὰς, Ἑβραϊκὰς, Περσικὰς, ἀκόμη καὶ Ἰνδικὰς λέξεις.

Ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ βάλλῃ εἰς τόπον τῶν συνειθισμένων νέας ἄλλας λέξεις, χρεώσται πρῶτον νὰ ἐρευνᾷ μὴ δὲν σώζεται ἤδη εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ ὅ, τι ματαίως ζητεῖ· καὶ ἂν δὲν τὸ εὔρῃ, νὰ τὸ δανείζεται ἀπὸ τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὸν παλαιὸν καὶ εἰς τὸν παραχμᾶζοντα Ἑλληνισμὸν πολλὰ συνώνυμα, διαλέγων ἀπὸ ταῦτα τὸ εὐκολώτερον νὰ νοηθῇ καὶ ἀπὸ τὸν ἀπαίδευτον τῆς παλαιᾶς γλώσσης.

Δεύτερον ἔργον εἶναι νὰ κανονίσῃ τὰ ὄντως ἀκανόνιστα, ὅταν μάλιστα ὁ κανονισμὸς στέκῃ εἰς ἐνὸς ἢ δύο στοιχείων ἀνεπαίσθητον, καὶ ἀκολούθως ὄχι παράξενον μεταβολήν. Τοιαῦτα εἶναι πολλὰ ῥήματα βαρβαροκατάληκτα, τῶν ὁποίων χωρὶς βίαν ἐμπορεῖ νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἀρχαίαν γνησίαν κατάληξιν.

Τρίτον, νὰ προτέχῃ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν λεγομένων μορίων, ὡς εἶναι τὸ Οὐδὲ, τὸ Οὐτε, τὸ Μηδὲ,

τὸ Μητε, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, εἰς τὰ ὅποια κυριεῖται ἀκόμη πολλὴ σύγχυσις, μολοντί ἐμποροῦμεν νὰ διακρίνωμεν τινὰ ἐξ αὐτῶν (ἂν ὄχι ὅλα), χωρὶς ξενισμὸν, ὡς τὰ ἐδιάκριναν οἱ πρόγονοί μας. Ἡ ἄρνησις εἰς τὴν ὀριστικὴν ἔγκλισιν, ὅταν ἦναι χρεῖα διπλῶς, πρὶν νὰ διπλῶνεται μετ' ἄρνησιν, καὶ ἡ ἀπαγόρευσις εἰς τὰς λοιπὰς μετ' ἀπαγόρευσιν, διὰ νὰ μὴ συγχέωνται ὅσα αὐτῇ τῶν λέξεων ἡ φύσις ἐδιάκρισε. Τοιαῦτα συγχύσεις καὶ ἀνωμαλίας ἀπαντῶνται εἰς τοὺς αὐτοσχεδίους μου στοχασμοὺς τόσον συχνά, ὥστε δὲν ἔχει κίνησις νὰ με ὑποπτευσθῇ, ὅτι, συμβουλευσὼν τὴν ἀποφυγὴν αὐτῶν, σκοπεύω νὰ μεμψῶ κἀνένα.

Μόνον σκοπὸν καὶ μόνην ἐπιθυμίαν ἔχω νὰ καλλῶνωμεν τὴν γλῶσσαν, ἀρχίζοντες ἀπ' ἐκεῖνα, ὅσων ὁ καλλωπισμὸς δὲν ξενίζει οὐδὲ τῶν χυδαίων τὴν ἀκοήν· εἰς δὲ τὰ λοιπὰ νὰ προβαίνωμεν κατὰ μικρὸν καὶ χωρὶς βίαν, προσλαμβάνοντες ἢ ἀποβάλλοντες ὅσα συγχωροῦνται ἀπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ λόγου τοῦ γράφοντος, καὶ ἀπὸ τὴν κατάληψιν τοῦ μέλλοντος νὰ ἀναγνώσῃ τὰ γραφόμενα. Ἄλλη εἶναι ἡ ἰδέα βιβλίου μαθηματικοῦ, μεταφυσικοῦ, φυσικοῦ, ἱατρικοῦ, καὶ ἄλλης ἱστορικοῦ, ἠθικοῦ, ἢ θρησκευτικοῦ. Τὰ πρῶτα γράφονται διὰ τοὺς γνωρίζοντας ἢ σπουδάζοντας νὰ γνωρίσωσι τὰς ἐπιστήμας, καὶ πρέπει νὰ γράφονται μετ' ὁρῶν τεχνικῶν, ἥγουν λέξεις ἰδίας καθωσιωμένας εἰς καθεμίαν ἐπιστήμην. Τὰ δὲ ἱστορικά, ἠθικά, ἢ θρησκευτικὰ συντάγματα, ἐπειδὴ γράφονται εἰς χρῆσιν ὅλου χωρὶς ἐξαιρέσιν τοῦ ἔθνους, δὲν συγχωροῦν οὔτε λέξεις οὔτε συντάξεις ἀκατανοήτους εἰς τὸν ἀναγνώστην, πλην ἂν εὐρίσκωνται καὶ εἰς αὐτὰ τεχνικοὶ τινὲς ὅροι, ἰδίαι τῆς ὕλης λέξεις.

Ἀλλὰ καὶ ταῦτας δύναται ὁ γράφων νὰ τὰς κάμῃ νοητάς, ἢ μετ' ὑποσημείωσιν τινὰ, ἢ, ὡς ἔλεγε ἄλλοτε, τοπίζων τὴν λέξιν εἰς τοιοῦτον μέρος τῆς περιόδου, ὅπου δύναται νὰ τὴν μαρτυρῇ ὁ ἀναγνώστης, μόνον ὀδηγούμενος ἀπὸ τὰς περικύκλω ταύτης ἄλλας λέξεις.

Τέταρτον ἔργον τοῦ κανονιστοῦ τῆς γλώσσης εἶναι νὰ ἀπορεύῃ, ὅσον δύναται, τὴν φυσικὰ προξενουμένην ἀηδίαν ἀπὸ τὴν ἐπανάληψιν τῶν αὐτῶν συνδέσμων, ἐπὶ ῥημάτων, προθέσεων, ἢ ἄλλων μορίων, τῶν αὐτῶν πτώσεων εἰς τὰ ὀνόματα, ἢ ἐγκλίσεων εἰς τὰ ῥήματα, εἰς βραχυλογία, τῶν αὐτῶν φωνῶν τὴν ἤχησιν, ἢ τὴν ἐπισφύρευσιν πολλῶν παρασίτων (ὡς τὰς ὀνομάζουσιν) λέξεων. Τῶν τοιούτων ἡ προσθήκη παραλύνει τὸ ὕψος, ὡς ἐξεναντίας ἡ ἀφαίρεσις τὸ κάμνει γοργότερον, καὶ ἀκολούθως πλέον εὐάρεστον εἰς τὴν ἀκοήν. Ὁ λόγος πρέπει νὰ βαδίσῃ, ὡς στρατιωτὴς θαρράλεος, ὄχι νὰ σύρεται ὡς αἰχμάλωτος. —ΚΟΡΑΝΣ.

Ο. ΠΡΟ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΥ ΕΛΕΦΑΣ.—Πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ὑπῆρχεν ἐλέφας, πολὺ μεγαλύτερος τοῦ νῦν ἐγνωσμένου· τόσον δὲ πολυάριθμα λείψανα τοῦ θηρίου ἐκείνου σώζονται εἰς τὴν ἀρκτὴν Εὐρώπην,

ὥστε οἱ χωρικοὶ, ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον, καταγίνονται εἰς ζήτησιν τοῦ κατ' ὅλην τὴν ψυχρὰν χώραν τῆς ἀρκτου διεσκορπισμένου ἐλεφαντόδοντος. Μολονότι δὲ εἶναι τουλάχιστον χίλιοι χρόνοι ἀφοῦ ἤρχισεν ἡ ζήτησις αὕτη, ἡ εὐρισκομένη ποσότης, μὴ ὅλα ταῦτα, ποσῶς δὲν ὀλιγόστευσε. Τοῦτο εἶναι ἀληθῶς ἐκπληκτικόν· καθότι ἀποδεικνύει ὅτι τὰ τέρατα ἐκεῖνα—τόσον μεγάλα, ὥστε ὁ νεώτερος Ἀσιατικὸς ἐλέφας ἤθελε φανῆν μικρὸς εἰς τὸ πλάγιον αὐτῶν—ἦσαν τόσον πολυπληθεῖ, ὅσον οἱ βόνασοι τῆς Ἀμερικῆς. Ἀναμφιβόλως, ἀγέλαι ἀπειροὶ συνωδοιπόρου εἰς ζήτησιν τροφῆς κατ' ὅλην τὴν ἡπειρον. Εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς τὰ ὅστα τοῦ ἐλεφάντος τοῦτου εὐρίσκονται πανταχοῦ ἐστρωμένα, ἐκ τοῦ ἐνδοτέρου τῶν Καναδῶν ἕως τοῦ ἡ γῆ ἐξετάσθη πρὸς μεσημβρίαν καὶ δυσμάς. Τοῦ Ἀμερικανοῦ ἡ κατασκευὴ διέφερεν οὐσιωδῶς ἀπὸ τὴν τοῦ Εὐρωπαίου, ἐπειδὴ ἐκεῖνος μὲν εἶχε τοὺς χαυλιόδοντας ὀλίγον τι κυρτοὺς, οὗτος δὲ τοὺς εἶχεν εἰς εἶδος δρεπάνου. Πόσον φοβερὰ πρέπει νὰ ἦτον ἡ κατ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς μεταβολή, ἥτις, κατὰ τὸ φαινόμενον, διαμιᾶς ἐξωλόθρευσε ἀπασαν τὴν γενεάν καὶ ἀπὸ τὰς δύο ἡπείρους!

ΚΑΤΑΒΡΩΣΙΣ ΒΙΒΛΙΩΝ.—Ἰστορεῖται περὶ τῆς πολυμαθοῦς Γαλλίδος Madame de Stael Holstein, ὅτι, πρὶν γένῃ δεκαπενταετῆς, εἶχε ποτὲ κατὰ φάγειν 600 μυθιστορίας εἰς τρεῖς μῆνας, ὥστε κατὰ μέσον ὅρον πρέπει νὰ ἀνεγίνωσκεν ὑπὲρ τὰς ἑξ τὴν ἡμέραν. Ὁ Λοδοβίκος ΙΣΤ΄, κατὰ τὸ διάστημα τῶν πέντε μηνῶν καὶ ἑπτὰ ἡμερῶν τῆς πρὸ τοῦ θανάτου φυλακιστέας του, ἀνέγνωσεν 157 τόμους, ἢ ἓνα τὴν ἡμέραν. Ἐὰν δὲ ἡ τοιαύτη λαιμαργία ἦτο συγγνωστὴ εἰς τὰς περιστάσεις τοῦ Λοδοβίκου, ὅχι ὅμως βέβαια καὶ εἰς τὰς περιστάσεις νεάνιδος δεκαετραετοῦς ἢ δεκαπενταετοῦς. Πῶς δύναται νὰ ἔχῃ καιρὸν διὰ σκέψιν ὁ τόσον ταχέως ἀναγνώσκων; Οἱ τὰ βιβλία οὕτω κατατρώγοντες κἀμνον κατὰ χρῆσιν τῆς φύσεως τόσον δεινότεραν τῶν ὑπερφορτώνοντων τοὺς ἑαυτῶν στομάχους, καθόσον αἱ νοητικαὶ δυνάμεις υπερβαίνουν τὰς ζωϊκὰς ὁρμὰς. Πάμπολλοι νέοι ἐξοδεύουν τὸν καιρὸν εἰς διηνεκὴ ἀνάγνωσιν, ἢ μᾶλλον εἰς τὸ κατατρώγειν βιβλία. Καὶ εἶναι μὲν ἡ τροφή αὕτη ἐλαφρά· πλὴν, ἐνασχολοῦσα τὰς νοητικὰς δυνάμεις εἰς ἀκάρπους ἀγῶνας, ἀποκλείει τροφήν καλὴν τῆρας ποιότητος.

ΚΡΑΝΙΟΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΜΑΤΙΛΔΑΣ.—Ὁ εἰς Στοκχόλμην κύριος Βερξίλιος ἔστειλε, τὸ 1820, πρὸς τὴν ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν τὸ κρανίον τοῦ Καρτεσιῶν, ἀποθανόντος εἰς Σβεκιαν τὸ 1650. Ὁ Κυβερν., ὅστις πρῶτος παρ' ὧν τὸ δάρον τοῦτο τοῦ σοφοῦ Σβεκου, παρετήρησε κατ' ἐκείνην τὴν περίστασιν, ὅτι κρανία καὶ ἄλλα ὅστα ἔμπορὸν νὰ διαφυλαχθῶσιν εἰς μολύβδινα κιβώτια ὑπὲρ τὰ 700 ἔτη. Πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῆς γνώμης ταύτης ἀνέφερεν ὡς παράδειγ-

μα, ὅτι τὸ κρανίον καὶ τὰ ὅστα τῆς βασιλίσσης Μανίλδας (ἥτις ἀπέθανε τὸ 1183) εἶχαν εὐρεθῆν καλῶς διατηρημένα εἰς τὸν τάφον αὐτῆς, εἰς τὸ ἐν Καέν γυναικεῖον μοναστήριον.

Τὸ 1827, φάλαινά τις εὐρέθη νεκρὰ εἰς τὰ παράλια τοῦ Βελγίου, τὴν ὁποίαν ἐξετάσαντες, ὑπέθεσαν ὅτι ἔζησεν ἐννεακόσια ἢ χίλια ἔτη. Τὸ μῆκος, πλάτος, καὶ βάρος τοῦ τερατώδους τοῦτου θηρίου ἦσαν ὡς ἑπεται·

	Πόδες.
Ὀλικὸν μῆκος	95
Πλάτος	18
Μῆκος τῆς κεφαλῆς	22
Τῆος τοῦ κρανίου	4½
Μῆκος τοῦ βαροκοκκάλου	69½
Ἀριθμὸς τῶν πλευρῶν, 23, μῆκος	9
Μῆκος τῶν πτερυγίων	12½
Πλάτος τῆς οὐρᾶς	22½
Μῆκος τῆς αὐτῆς	3

Βάρος, ὅταν εὐρέθη, 249 τόνοι, ἢ 480,000 λίτραι, ὁκάδες 174,545.

Ποσότης ἐλαίου ἐξαχθέντος, λίτραι 40,000, ὁκάδες 14,545.

MANIA.—Ἀπεδείχθη ὅτι αἱ γυναῖκες ὑπόκεινται εἰς παραφροσύνην πολὺ μᾶλλον ἀπὸ τοὺς ἄνδρας. Εἰς τὴν Γαλλίαν, ὑπάρχουν 11,119 μανιακοί, καὶ 13,964 μανιακαί. Εἰς τὰ Μεδιόλανα, οἱ μὲν ἄνδρες εἶναι 2,609, αἱ δὲ γυναῖκες 3,207· καὶ εἰς τὴν Σκωτίαν, τὸ 1818, ἦσαν 2,311 ἄρρενες, καὶ 3,339 θήλειαι. Οἱ ἔγγαμοι ὑπόκεινται εἰς τὴν νόσον ταύτην ὀλιγώτερον ἀπὸ τοὺς ἀγάμους· τοῦτο δὲ προέρχεται ἀπὸ τὴν ὁποίαν γενικῶς συνεπιφέρει ὁ γάμος εὐτασίαν ζωῆς, καὶ παθῶν μετριότητα. Ὅσον πλειοτέρας μερίμνας ἔχει ὁ ἄνθρωπος, καὶ ὅσον πλέον ἐκδοτος εἶναι εἰς τὰς ἡδονάς, τόσον εὐκολώτερα ὑποπίπτει εἰς τὸ πάθος τοῦτο. Ἐκ 279 ἀσθενῶν, οὔτινες εἰσῆλθαν εἰς φρενοκομεῖόν τι, 96 ἀνῆκαν εἰς τὸ στράτευμα, 63 ἦσαν ἔμποροι, 60 κτηματῖαι, 31 γεωργοὶ ἢ κηπουροί, 15 λόγιοι, 6 ἐκκλησιαστικοί, 6 ἰατροί, καὶ 2 χημικοί. Εἰς ἄλλο τι φρενοκομεῖον ἐμβῆκαν 129, ἐκ τῶν ὁποίων 1 ἦτο διδάσκαλος, 5 ἰατροί, 7 γεωργοί, 11 μαθηταὶ πανεπιστημίων, 11 νομικοί, 14 κτηματῖαι, 14 κληρικοί, 29 ἐκ τοῦ στρατεύματος ἢ τοῦ ναυτικοῦ, καὶ 37 ἔμποροι. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς ἄλλου τινός, ἦσαν 50 ἔμποροι, στρατιωτικοί 33, σπουδασταὶ 25, ὑπουργικοὶ 21, δικηγόροι 11, καὶ τεχνῖται 6.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν φρενολήπτων εἰς τὴν Ἀγγλίαν λογαριάζεται ὡς 10,000, εἰς δὲ τὴν Σκωτίαν 4,000. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὑπάρχει ἓνας φρενολήπτης διὰ καθε 782 κατοίκους· εἰς τὴν Οὐαλλίαν, ἓνας πρὸς 800· καὶ εἰς τὴν Σκωτίαν, ἓνας πρὸς 574. Εἰς τὴν Γαλλίαν, ἓνας πρὸς 1000· εἰς τὰς παρὰ τὸν Ῥήνον Προυνσσιακὰς ἐπαρχίας, ἓνας πρὸς 666· εἰς τὴν Νορβεγίαν, ἓνας πρὸς 551· εἰς δὲ τὴν Ἀμερικανὴν Πολιτείαν Νεοβόρακον, ἓνας πρὸς 275! Αἱ Ἠνωμέναι Πολιτεῖαι πάσχουν ἀπὸ τὸ δεινὸν τοῦτο μᾶλλον ὅποιουδήποτε ἄλλου μέρους τῆς γνωστῆς οἰκουμένης.